

O strefie Schengen

Strefa Schengen jest obszarem, na którym zniesiona została kontrola graniczna na granicach wewnętrznych między państwami członkowskimi. W strefie stosowane są ściśle określone, jednolite zasady dotyczące: kontroli na granicach zewnętrznych, wzoru wiz wydawanych cudzoziemcom, współpracy pomiędzy służbami państw-sygnatariuszy, w szczególności w zakresie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, jak również w kwestii działania systemu informacyjnego.

Historia strefy zaczęła się od umowy z Saarbrücken podpisanej między Francją a Republiką Federalną Niemiec. Porozumienie ułatwiało obywatelom obu państw przekraczanie granicy przez drogowe przejścia graniczne. Pomysłem tym zainteresowały się następnie kraje Beneluxu i na jej podstawie w 1985 r. podpisano w Schengen porozumienie mające na celu stopniowe znoszenie kontroli granicznych na terenach krajów Unii Gospodarczej Beneluxu, RFN i Francji.

Proces otwierania granic był stopniowy – całkowite zniesienie kontroli na granicach nastąpiło dopiero w 1995 r. W tym samym czasie do strefy zaczęły dołączać inne kraje istniejącej już wtedy UE. W przypadku Polski, do strefy Schengen dołączyliśmy 3 lata po wejściu do UE, czyli w 2007 roku. Lotnicze i morskie przejścia graniczne zostały otwarte kilka miesięcy później, w 2008 roku.

Strefa Schengen obejmuje 22 państwa UE. Są to: Austria, Belgia, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy. Do strefy należą ponadto kraje stowarzyszone: Islandia, Norwegia, Szwajcaria i Liechtenstein. Azory, Madera i Wyspy Kanaryjskie są specjalnymi członkami UE i częścią strefy Schengen, mimo że znajdują się poza

kontynentem europejskim. Bułgaria, Rumunia, Chorwacja oraz Cypr starają się o członkostwo w Schengen. Irlandia jest członkiem UE, jednak pozostaje poza strefą Schengen, ponieważ utrzymuje w mocy klauzulę opt-out i zarządza własną wspólną strefą podróżowania razem ze Zjednoczonym Królestwem.

Pozostałe kraje europejskie nienależące do strefy Schengen to: Albania, Andora, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Gruzja, Kosowo, Macedonia Północna, Mołdawia, Monako, Czarnogóra, Rosja, San Marino, Serbia, Turcja, Ukraina, Zjednoczone Królestwo i Watykan.

Utworzenie strefy Schengen jest jednym z najważniejszych osiągnięć UE. Strefa bez granic opiera się na wzajemnym zaufaniu państw członkowskich w ich zdolność do pełnego wdrożenia środków kompensacyjnych towarzyszących zniesieniu kontroli na granicach wewnętrznych. Chociaż podstawą strefy Schengen jest szereg surowych i złożonych przepisów, jest ona dobrym przykładem bliskiej współpracy i solidarności pomiędzy państwami wspólnoty. Odpowiada tym samym zarówno na wyzwania, jak i oczekiwania obywateli.

Krystian Marcinkowski